

en zwemmen, en een natuur zoo grootsch als weinig plekjes op onzen aardbodem! Wat zou men meer kunnen wenschen?

De bevolking van Lombok heeft reeds lang de geneeskracht van deze bronnen ontdekt; vaak gaan heele expedities geneezingzoekenden daarheen, om door een kuur in „Bad Rindjani” te trachten van hun kwalen af te komen.

Vóór echter het Gouvernement deze plek gaat exploiteeren, zal de Vereeniging voor Natuurbescherming de streek wel als Natuurmonument trachten in te rekenen. En met recht!

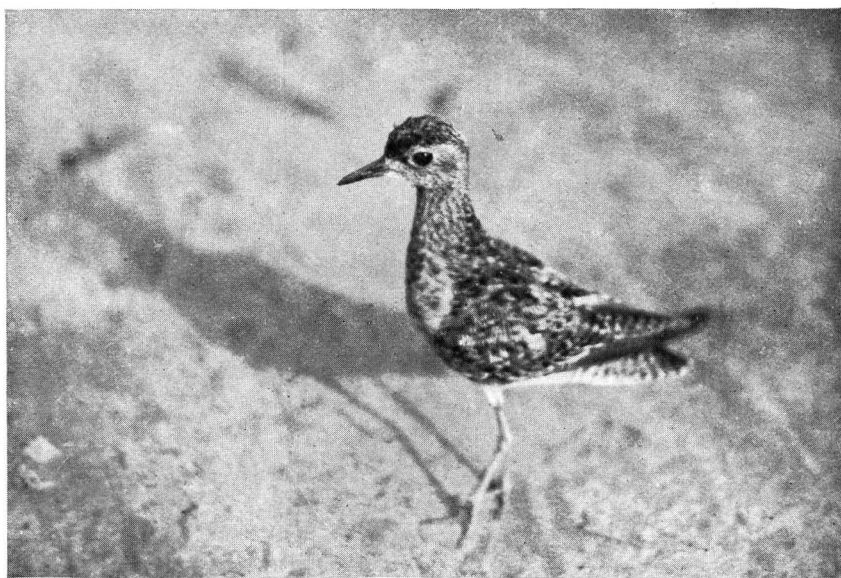
Djember.

R. VAN DER VEEN.

DE GOUDPLEVIËR EN ANDERE TREKKERS IN BORNEO'S BINNENLAND

Het was in Februari 1934, dat een Kantoek Dajak in het Boven-Kapoeas-gebied mij een fraai pleviertje bracht. Toen hij 's nachts in het bleeke maanlicht met het werpnet op den vischvangst was, had hij honderden van deze vogels aangetroffen op een van de vele, groote zandbanken, die de Kapoeas daar vormt. Een van deze wilde niet opvliegen; hij had dit tenslotte met de hand kunnen

pakken. De vogel was blijkbaar vleugellam, ofschoon uitwendig niets bijzonders te zien was. Ik bracht het mooie, ranke pleviertje naar mijn kamer, waar het spoedig vrij rustig werd. Dagen lang heeft het daar vrij rondgelopen, zoodat ik prachtig heb kunnen observeeren, hoe het telkens met zeer rappe trippelpasjes een paar meter vooruit schoot om dan plotseling stil te staan, waarbij het typisch op-en-neer rukkende bewegingen met

Charadrius apricarius fulvus GMEL.

[foto J. Dunselman.

den kop maakte. Ik voerde het met wormen, waar het zich blijkbaar zeer wel bij bevond. Het werd aardig tam. Maar toen op den duur de houten vloer van mijn kamer toch te veel een gemarmerden aanblik kreeg, besloot ik het veilig ergens tusschen de ruigten van een zandbank in de Kapoeas te zetten. Vooraf maakte ik nog een foto van mijn kweekeling. Omdat het reeds geheel aan mij gewend was, kostte het mij niet veel moeite een foto te nemen, terwijl het vrij op het zand rond trippelde.

Ik had het pleviertje voorloopig gedetermineerd als de Aziatische Goudplevier (*Charadrius fulvus*), zooals VAN BALEN hem noemt. ROBINSON echter geeft

hem in zijn „The Birds of the Malay Peninsula” den naam van *Pluvialis apricarius fulvus* en duidt hem in het Engelsch aan als de Oostersche Goudplevier. Het zal dus wel dezelfde zijn als die, over welke de heer HOOGERWERF uitvoerig heeft geschreven in De Tropische Natuur van 1936 op p. 15 en 16. Hij noemt hem daar *Charadrius dominicus fulvus*¹⁾.

Indertijd heb ik de volgende aantekeningen gemaakt:

Totale lengte 24 cm. Kop en nek gelig, met donkere streepjes; boven op den kop ook donker; oogstreek donkerder. Bek even lang als de kop. Hals en borst grijsachtig. Rug met een mozaiek van stroogeel en donkerder vlekken. Slagpennen grijs, lang en puntig. Staartpennen grijs met donkere dwarsbanden. Pooten hoog, grijs, met drie teenen en spanvliezen; loopbeen onbevederd, 7.5 cm lang.

Van het geven van inlandsche namen zie ik af, omdat bij navraag bleek, dat de Dajaks deze soort niet duidelijk onderscheiden van andere dergelijke vogels. Er werden namen opgegeven, waarvan ik wist, dat ze gebruikt worden voor het oeverlooptje (*Tringa hypoleucos*), dat men, behalve in de maanden Mei, Juni en Juli, daar ook overal langs de banken van de Kapoeas kan zien trippelen. Anderen noemden den naam van een snippensoort, die in het binnenland van Borneo gedurende het winterhalfjaar veel voorkomt.

Hieronder volgt een korte beschrijving van de snip:

Lengte 26 cm. Bek bijna 6 cm; bovensnavel aan het einde verbreed en voorbij de ondersnavel uitstekend. Midden op den kop met een gele en van de oogen naar de neusgaten met een donkere streep. Wangen en kin geel; bovendeelen donker, met lichtbruine vlekken en strepen. Hals en borst geel, donker gevlekt. Verdere onderdeelen wit, met bruine dwarsstrepen langs de flanken. Slagpennen grijs. Op de staart een zwarte vlek, aan de punt roodbruin. Bovenste vleugeldekveeren witgepunt. Onderste vleugeldekveeren wit en bruin gestreept en gegolfd. Pooten boven het hielgewricht gedeeltelijk naakt, groen; teenen vier, de achterste zeer kort²⁾.

Ofschoon de trekplevieren volgens bovengenoemd artikel van den heer HOOGERWERF zich bij voorkeur niet ver van de kust ophouden, trof ik deze plevieren aan diep in het binnenland, nl. 400 km hemelsbreed van Pontianak. In verband hiermede zou ik willen opmerken, dat ik langs de Kapoeas, de Embaloeh en in het merengebied van Landjak dikwijls ook dwergsterntjes (*Sterna albifrons sinensis*) heb waargenomen, die vooral bij een bandjir gaarne stroomop van de zijrivieren van de Kapoeas schijnen te gaan. Eénmaal heb ik in het merengebied zelfs waargenomen, dat zoo'n sterntje door een ander werd gevoerd (Sept. '34). Is dit mogelijk een aanwijzing, dat zij daar broeden?

Pontianak, Sept. '37.

J. DUNSELMAN.

¹⁾ De juiste naam voor deze pluvier luidt thans *Charadrius apricarius fulvus* GMEL.

Red.

²⁾ Deze beschrijving klopt vrij goed met die van de watersnip (*Capella stenura* (BP.)).

Red.

DE SOORTEN VAN HET GESLACHT ACANTHUS IN NEDERLANDSCH-INDIË

Van het geslacht *Acanthus* komen in Afrika en Azië vele soorten voor, van welke de meeste in het binnenland groeien. In Nederlandsch Indië treft men er slechts 3 aan, die alle vrijwel uitsluitend in of vlak achter de mangrove groeien en slechts bij hooge uitzondering in het binnenland zijn gevonden. Daarover straks meer.

Hoewel deze 3 soorten reeds lang geleden werden onderkend en beschreven, heerschte er totnutoe veel verwarring aangaande de kenmerken, waaraan ze te onderscheiden zijn, ja, betwijfelden autoriteiten als BENTHAM en anderen zelfs de soort-echtheid en meenden zij, dat er mogelijk slechts 1 variabele soort zou zijn,